

KUSTBON

Prenumerationspris

1/1 år Kr. 2 —
1/2 " " 1:—

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.

Utlandet:*

1/1 år Kr. 3:—
1/2 " " 1:50

Våra svenska aftnar.

Mången, som ivrar för de små svenska föreningsaftnarna, har säkert fått det intrycket, att ett program, som med belåtenhet hälsades för tio år sen, i dag icke mera har förmågan att tillfredsställa publiken. Tiden har icke gått spårlöst förbi, estlandssvenskarna ha i dag hunnit marschera ett gott stycke fram på sin väg.

För att de svenska aftnarna skola kunna ge vad de åsyfta — ett starkare samband och större inre förståelse för den svenska kulturen — måste programmen rätta sig efter tidens krav. Dessutom måste man absolut göra en viss skillnad mellan land och stad. Det är nu en gång så, att Reval håller på att bli storstad, och att storstadens människor ha andra behov, annat sätt att se och förnimma livet än landsbygdens.

Svenskhetsarbetet i staden har vida mer än på den mer isolerade landsbygden uppgiften att hålla människorna kvar vid svenskheten. I all synnerhet rör detta ungdomen. Storstadens kamp för tillvaron, dess mångsidiga nöjesliv lockar så lätt bort från de svenska intressena. Vår lilla hop i staden måste få program, som draga starkare än stadens lockelser, som kunna övervinna tröttheten efter dagens jäkt, som ger just det storstadsmänniskan med sitt rörligare sinne och känsligare nersystem behöver.

Den moderna pedagogiken har satt som sitt första bud, att undvika att verka pedagogik. Ungdomsrörelsen måste ta sådana former, att programmen förmå väcka intresse, verka som ett nöje.

Man måste ha känslan av, att det är så trevligt på de svenska aftnarna, att man ej försummar dem för något nöje eller något intresse i staden. Förstår man ej att ordna det så, så drages ungdomen snart in i den estniska massan. Dessa reflexioner gälla mer eller mindre även de vuxna.

De nyttiga lärdomarna, de nya kunskaperna, allvaret kan mycket väl smugglas in i glädjen. Man måste kunna skratta på de svenska aftnarna. En ungdom, ett folk som ej har behov att skratta, har upphört att vara verkliga människor. Jag menar nu inte, att hela programmet skall gå ut på muntation. Det finnes också ett allvar, som är fyllt av glädje. Man måste söka program, som verkligt förmå att fångsla, att hålla i en viss spänning.

När man håller föredrag över svenska kulturella ämnen, i synnerhet över svensk litteratur, måste man gå utanför de gränser, som föreskrivas av skolornas böcker. Man bör lämna de pedagogiska synpunkterna och mer få fram det konstnärliga, det rent kulturellt intressanta. Enligt min mening borde man mer än hittills befatta sig med de andar, som under hård kamp skapat det vi kalla det moderna Sverige. Visserligen bör ej politiken dragas in, men å andra sidan bör man lej sätta skyggglappar på puliken, ej beflita sig att ge en ensidig syn på tillvaron, att stänga ute ivsaskådningar, som i själva verket omfattas av en stor, kanske största delen av det svenska tungomålets folk, ideer, varsförverkligande kanske utgöra en mycket betydande del av den svenska kulturens insats i världen.

Låt ungdomen, låt den svenska publiken se det svenska livet av i dag, den nyare svenska litteraturen. Den svenska kulturen stannade ej med Geijer, Tegner, Runeberg. Stora ting, stora tankar ha sett dagens ljus sen dess och fått uttryck på svenskt tungomål.

Den nya tiden är ej sämre än den gamla, blott annorlunda. Intet är oföränderligt på denna jorden, icke ens livsåskådningar och tänkesätt, ja, ej ens etik och moral, icke ens det stora, svärbetecknade, som kallas sanningen.

Låt den nya tidens sätt att se världen och människan sippra in på ett lugnt och sansat sätt. Sveriges folk har i flera avseenden varit ett föregångsfolk på det område, man kallar den nya tiden. Låt oss få se detta! Låt ej den nya tiden ses genom falskt färgade glas, ej genom gamla tiders briljor! Även om allting ej tilltalas oss vuxna och äldre människor, så behöver det därför ej vara falskt eller dåligt. Ingen kan i alla fall i längden utestänga den nya tiden. Ingen hejda dess gång. Låt oss giva de unga del av allt detta på ett klokt och kritiskt sätt. De få eljest så lätt en skev undervisning ute i livet. få så lätt i stället för den nya tiden blott dess vrångbild, dess fula sidor. Låt oss i vårt svenskhetsarbete ge det svenska livet sådant det är! Sådant det utspelar sig sig i samklang med livets gång, med yttervärlden.

Det finnes i den nya tidens svenska kulturliv så oerhört mycket av intresse och fångslande sanning, att den estlandssvenska ungdomen säkert gärna offerar storstadens nöjen för att få del

av detta. Men till den svenska kulturen hör även det svenska skrattet, den svenska humorn, den svenska glädjen. Låt i svenskhetsarbetet även ingå att den svenska ungdomen får roa sig på svenska, roa sig så som ungdomen vill ha det, och ej blott så som det roar oss vuxna.

Låt de vuxna få del i det nya svenska livets problem och strider, låt dem få se världen under den nya tidens synvinkel. Men först och sist: envar som försöker delge vår svenska aftonpublik en den svenska kulturens skatter, bör försöka undvika ge sina andraganden formen av något slags lektion. Man får icke låta publiken märka någon avsikt att undervisa, att utbilda efter något schema.

Och glöm ej den oerhörda viktigen av att låta den svenska människan få skratta och roa sig på svenska!
Carl Mothander.

Viks gamla landsting

höll sitt sista sammanträde den 3 mars. Alla landstingsmän utom minister Zimmermann närvarande.

Revisionsakternas uppläsande tog 2 timmar i anspråk. Senare antogs ändringar i folkskolenädet betr. ett par skolor (icke svensk-språkiga) samt fortsättningskolornas nät. Det blir en fortsättnings-skola i varje svensk kommun. Budgeten för nästa budgetår uppskötts åt nya landstinget.

Över min verksamhet ha tidigare redogörelser lämnats och kan man i sammandrag fastslå, att det engång uppställda verk-samhetsprogrammet till största del blivit förverkligat tack vare för-stående och bistånd av svenskfolket. För detta bistånd vill jag härmed uttrycka mitt värdsam-maste tack.

Vormsö d. 10 mars 1930.

J. Berggren,

Svenska Folkförbundets representant
i Viks landsting.

Vormsö Kooperativa Hand-
delsförenings årsstämma hålles
i Hullo den 24 mars d. å. kl.
3 e. m.

På dagordningen:

Redogörelse för det gångna
året, budget för 1930, styrelse-
och revisorsval, löpande frågor.

Styrelsen.

Spaniens f. d. diktator greve
Primo de Rivera dog senaste
söndag i Paris.

Primo de Rivera blev som be-
kant störtad för kort tid sedan
och slog sig ned i Paris, där han
sökte bot mot sockersjukan, som
han led av. På söndagsmorgo-
nen förklarade han, att han kände
sig bättre än vanligt, men efter ett
par timmar drabbades han av hjärt-
slag och dog.

Konung Gustav av Sverige
avlade i dagarna besök hos på-
ven. Konungen befinner sig i
Rom på grund av drottningens
sjukdom. Enligt senast ingångna
meddelanden är drottningens häl-
sotillstånd sådant, att det väcker
allvarliga farhågor.

Från Moskva meddelas, att
Kommunistiska partiets central-
kommitté utfärdat upprop till alla
sina organisationer att sätta
stopp för den i full utsträckning
pågående tvångskollektiviserin-
gen. Bönderna erhålla större
rättigheter; de få fritt föra sina
produkter till togs. Kyrkorna
kunna stängas endast på bönder-
nas uttryckliga önskan.

Kaaver-socialisternas parti i
riksförsamlingen har upphört att
vara till. Tre folkrepresentanter
av ovannämnda parti ha utträtt
och stanna i riksförsamlingen så-
som neutrala, medan två, Kaaver
och Käär, ha övergått till illegal
kommunistisk verksamhet.

Mordförsök å domhavande.
Den 18 d:s försökte en viss libi-
kus, som stod till ansvar för mot-
stånd mot polis i tjänsterutöv-
ning, när rätten i andra instans
bekräftade första instansen utslag,
skjuta rättens orförande. Till all
lycka klickade vapnet. Vid un-
dersökning av patronerna befun-
nos tändkapslarna vara genom-
slagna på alla fem. Krutet torde
varit fuktigt. Domarna barriker-
ade sig bakom domarbordet, när
de märkte mannens avsikter. Man-
nen är epileptiker och troligen
var det i ett sjukdomsanfall som
han grep revolvern.

S.O.V:s årsmöte, som skulle
äga rum senaste söndag i Hapsal
blev inställt på grund av osäkra
väderleksförhållanden. Enär de
flesta mötesdeltagarna måste fär-
das över havsis, och det blida
vädret, som rådde i början av
senaste vecka, hotade att göra
isen ofarbar, återtog föreningens
centralstyrelse sitt beslut om mö-

tets hållande på ovanangivna tid
och rum.

Tiden för mötet blir senare
kungjord.

Den länge eftersökta nion-
de planeten funnen.

Under januari månad d. å.
gjorde astronomerna på Lowell-
observatoriet i Nord-Amerika en
synnerligen intressant upptäckt—
de upptäckte en ny planet, den
nionde i ordningen.

Den nyssupptäckta planeten är
tyvärr så avlägsen från jorden,
att den inte kan ses med blotta
ögat — endast genom starka
stjärnkikare kan den skönjas. En-
ligt de lärdas uppgift befinner
den nya planeten sig på ett av-
stånd från jorden, som är 45 gån-
ger större än avståndet från jor-
den till solen, eller c:a 670 mil-
joner mil. I samband härmed
må nämnas att den näst sista
planeten — Neptunus — upptäck-
tes år 1846.

Det blir intressant att få höra
vilket namn den nya „familje-
medlemmen“ kommer att få.

Folkmängden minskas.

Enligt uppgift från statens sta-
tistiska centralanstalt föddes un-
der år 1929 levande 19244 barn
Under samma tid dogo 20198 per-
soner. Således minskades landets
folkmängd under årets lopp med
954 personer. Under samma tid
ingingos 876 äktenskap. Tar man
de emigrerade med i beräkning-
en, visar folkmängden under
årets lopp en förminskning på
1662 personer. 1 jan. in. år fun-
nos i landet 1.114.861 pers.

För några dagar sedan kom
politiska polisen härstädes på
spåren av en illegal kommunistisk
organisation och anhöll flera med-
lemmar av densamma. En av
ledarna dödades, emedan han
gjorde våldsamt motstånd mot
polisen, när man skulle arresteras
 honom.

Oroligt i Indien.

I Indien har frihetsrörelsen gri-
pit omkring sig och de Brittiska
myndigheterna ha mycket huvud-
bry Självständighetsivrarnas le-
dare Mahatma Gandhi uppmanar
Indiens folk till passivt mot-
stånd genom att icke köpa en-
gelska varor. På många håll har
man bränt upp de utländska va-
rorna. Tills vidare ha dock inga
allvarliga sammanstötningar ägt
rum.

Om tillståndet i Ryssland.

Vi återge här en beskrivning, hämtad ur „Soc. Vestnik“. Dess Moskva-korrespondent skriver:

„Det är svårt att med ord beskriva dem hemiska hopplöshet som gripit flertalets av det ryska folket själsliv. Till arkebuseringen, svältdöden, självmorden och bondeskövlingen ha ännu sällat tyfuspedemi och andra sjukdomar. Bönderna dö i tusental. Det berättas att Stalin (Rysslands verkliga härskare. Kustbons red.) en gång cyniskt yttrat, att det finnes för många bönder i Ryssland: „Revolutionen kräver offer och om byns fullständiga socialisering skulle kräva 20 miljoner bönder, skulle detta icke avskräcka oss.“ Lokala smådiktatorer och kommisarier, av vilka medborgarnas liv beror, ha även tillägnat sig detta åskådningssätt. „Folket räcker till.“ Nu liksom under inbördeskriget är inte heller människolivet en kopek värt.

För närvande gäller denna uppfattning även om sovjets tjänstemän och de bildade. Instruktionerna fordra inte blott godvillighet och lojalitet av ämbetsmannen, utan även fullkomlig duglighet att förverkliga rådspolitiken. Personer, som på grund av karaktär eller vana icke kunna bli aktiva och medvetna Sovjets medborgare bli föreslagna till avsked.

Ännu mera misstänkta personer avskedas utan rätt till stats-tjänst. Orsaken till avskedet känner endast G. P. U. I första ordningen avskedade tjänstemän berövas rättigheten att från kooperativerna erhålla livsmedel, de utdrivas ur bostäderna och behandlas som icke-arbetande element. De bli skickade till tvångsarbete, huvudsakligen till arbete i skogarna. Till skogsarbete ha sänts redan tusentals bönder, tjänstemän och arbetare, där livsvilkoren äro förskräckligare än förut i Sachalins straffkolonier. På flera ställen sakna arbetarna tak över huvudet; inga varma kläder, pälsar och vantar. Arbetet pågår även i 25—30° köld. Läkarehjälpsaknas. Flera av de arbetande ha aldrig varit i skogsarbete eller utfört kroppsarbete. Uteblivande från arbetet på grund av sjukdom är förbjudet. Hundratals människor förfrysas fötter, händer och öron varje dag. Maten är dålig, stundom ges endast fruset bröd. Dödligheten är fruktansvärt stor. Ofta

gör man sig icke besvär med att begrava de döda, utan liken lämnas i skogen. Sinnesstämningen bland de arbetande är ytterst upprörd så att man vilken dag som helst kan befara uppror, varför tillsyningsmännen äro beväpnade.“

Trosförföljelserna mot de kristna i röda Ryssland. Till Köpenhamnstidningarna telegraferas från New York över London, att vicekanslern vid Georgetown-universitetet, Edmond Walsh, återkommit från en resa till Ryssland, och under ett föredrag upprullat en skräckbild av förhållandena i Sovjetriket.

Walsh berättade sålunda bl. a., att ärkebiskopen av Perm blivit levande begravnen, sedan man först stuckit ut hans ögon. Ärkebiskop Voronej hade blivit hängd framför altaret i sin kyrka. Innan man tog livet av honom, hade han fått vara vittne till hur icke mindre än 160 präster blevo nedskjutna och hur ärkebiskopen Theofan bars till en frusen flod, där man hackade hål i isen och stoppade ned ärkebiskopen. Vidare berättar Walsh, att en präst i Tjerdin blivit fasthållen ute i det fria, då termometern visade åtskilliga grader under noll. Han blev ständigt och jämt översköld med vatten, så att han till sist förfros och liknade en ispelare.

Till det ovan meddelade kan tilläggas, att en rysk präst helt nyss, i en by vid rysk-estländska gränsen i Ingermanland av bolsjeviker ihjälprygats.

Skogsavverkningen i Norra Ryssland. Izvestija klagar över att de kollektiva statsfarmarna i nordliga Rådskarelen, som ensamt i Norra Dvinadistriktet uppgå till 31,500, ej alls intressera sig för skogsavverkning. 17,000 av dessa farmer ha ej sänt en enda man till de av rådsregeringen påbjudna skogsarbetena. I Petersburgska området utvecklas skogsarbetena till följd av rådande töväder ytterst lamt. Forslingen av stock från avverkningsplatserna till flottningslederna har alldeles upphört. Intill den 10 mars hade inom området högst 55—60 procent av den fastställda årsplanen för skogsavverkningen föreverkligats.

Två kommunister utvisade ur tyska riksdagen. Vid riksdagens andra behandling på torsdagen av skyddslagen för republiken blev det ett slag så stormigt, att talamannen måste utvisa en

„S. O. V:s“ Syförening
anordnar
söndagen, den 6 april kl. 6 e. m.
å Riddaregatan, 3

LOTTERI

till förmån för Svenska skolan i Reval och kyrkogårdsbrunnen i Rahumägi.

**Omväxlande program.
Teservering.**

Alla hjärtligt välkomna!

av kommunisterna. Då denne gick ut tillkastade han minister Severing ett okvädinsord, varför han utslöts från deltagande i förhandlingarna under åtta dagar. Även en annan kommunist Thaelmann; som okvädade talamannen, blev utvisad.

**Rådspresen förebådar krig.
100,000 emigranter kampanjberedda!**

Rådspresen fantiserar ideligen om intriger och krigshot på borgerligt håll, riktade mot sovjetväldet. Särskilt ägna de rödryska bladen på senare tid stor uppmärksamhet åt de ryska emigranternas göranden och låtanden, som påstås åsyfta provocering av en borgerlig intervention i Ryssland. Bl. a. meddelar Krasnaja Gazeta i Paristelegram att emigranterna i Frankrike underrättat franska regeringen att en arme på 100,000 man vita ryssar är redo att i vår intränga i Ryssland, ifall sovjet förklarar någon av Rysslands grannar i väster krig. Pravda försäkrar i ledande artiklar, att Polen av alla krafter rustar för ett krig och att de polska protesterna mot religionsförföljelserna i Ryssland ävensom de polska uppgifterna om massflykt av ryska bönder till Polen ej äro annat än länkar i krigsförberedelserna.

Reorganisation av ryska skolväsendet.

Krasnaja Gazeta berättar, att den kommunistiska akademien i Moskva förbereder en „revision“ av det i Ryssland härskande undervisningssystemet, som skall organiseras rent kommunistiskt. Enligt ett föreliggande förslag skola inom loppet av innevarande år 3,000 medlemmar av de röda ungdomsförbunden och 1,000 lantbruksarbetare kommenderas till de pedagogiska arbetarfakulteterna för att utbildas till „rent

kommunistiska" lärare, som skola ersätta de nuvarande lärarna i lägre undervisningsanstalterna i städerna och på landsbygden i Ryssland.

Gräshoppor härja i Palestina. Officiellt medelas, att en allvarsam situation uppstått i Palestina till följd av gräshoppornas härjningar. Särskilt svårt är läget i trakten av Jeriko, där gräshoppor samlats i oerhörda svärmar.

Dansk ångare Förlist vid Bretagnes kust. Enligt till danska rederiet C. K. Hansen från Brest ingånget telegram har rederiets ångare Flynderborg stött på en klippa i närheten av Ushant (Ile d' Ousseant) och sjunkit. Besättningen har räddats och införts till Brest. Grundstötningen skedde i dimma.

Fartyget, som mätte 1.400 ton d. w., var på resa från Casa-

blanca till Nörre Sundby med fosfatlast.

Norges gåva till Island: 100.000 kr. beviljade. Norska stortinget antog på torsdagseftermiddagen enhälligt och utan debatt utrikesutskottets hemställan om ett anslag på 100.000 kr. att utgöra en gåva från Norge till Island på alltingets 1.000-årsdag. Gåvan skall gå till en fond, benämnd Snorre-fonden.

Stadshotellet i
LINDESBERG
REKOMMENDERAS

Tandläkare

Laboratorium för tillverkning av artificiella tänder.

V. Beltschikov

Reval, Harju tän. № 26—4.

Emottagning kl. 10—1 och 4—7.

Vid besök i Norrtälje rekommenderas

Stadshotellet

Innehavare Direktör B. O. Lagermark
Musik under sommarmånaderna.

STORA HOTELLET, Linköping.

Innehavare Fru JENNY KLINGBOM.
Post-telegram- & telefonadress: Stora Hotellet Linköping. Intern. hotellcode. 38 rum med 50 bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbelrum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middagar 3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit—Vin—Öl.

Stadshotellet E S L Ö V.

Fullständig spritservering.

Förstklassigt kök.

Ny ägare L. Pehrsson.

Mc CORMICK-DEERING INTERNATIONAL

LANTBRUKSMASKINER
BRUKET BÄST - I LÅNGDEN BILLIGAST
BEGÄR KATALOGER!

AKTIEBOLAGET

INTERNATIONAL HARVESTER Co.
NORRKÖPING — MALMÖ

RESTAURANT D A M B E R G
MATSALEN I TR. STOCKHOLM. REKOMMENDERAS

Beställningar av bord N. 12911. N. 6285.

STADSHOTELLET
MOTALA

rekommenderas. Ista klass restaurang och festväning. Bekväma och trevliga resande rum. Telefon: Namnanrop. (1778)

SVENSKA BOMULLSFLAGGOR
till utlandet direkt från fabriken. Inom Sverige genom handlande i branschen.

Gefle Manufaktur A.-B. STRÖMSBRO

Vildskinn Räv, Utter, Mård, Hermelin, Ekorre, Hare och Kanin uppköpas till allra högsta pris. Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes mot porto.

FOUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4.

„Besök Borås“

HÔTEL ATLANTIC

Stockholms modernaste, tystaste och komfortablaste hotell.

Fullständiga toaletterum med bad till varje rum och dubletter.

Förstklassig Restaurant.

Moderata priser.

Dans måndag och fredag.

Hamnrestauranten Motala

Belägen vid hamnen.

Fullständig servering. Gott bord.
Billiga priser.

Byggnadsingeniör

ERIK BREMMER

V. Hamngatan 9 — GÖTEBORG.

Telefoner: 19215, 39215.

Utför alla slags byggnadsarbeten

Skandinaviska Kreditaktiebolaget

Göteborg

Stockholm

Malmö

Avdelningskontor över hela landet. Egna fonder Kr. 182.000.000. Telegrafadress Kreditbolaget.

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

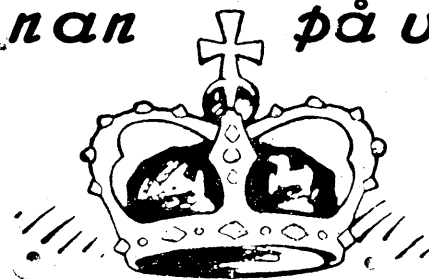
Hamngatan 3A

STOCKHOLM

Norrmalmstorg

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI. Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

Kronan på verket

är K. F:s smörblandade margarin, som innehåller minst 20 procent runmärkt mejerismör, vilket finnes anmärkt på varje paket.

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm

Riks 80 29.

Kinna.

Fredriksson & Abrahamsson, Kinna

Tillverkar och försäljer:

GARDINER, BOMULLS-, YLLE- & LINNEVÄVNADER samt YLLETRIKÅ

Jönköpings stads och läns sparbank

Stiftad 1831.

Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Smålands Taberg.

„Besök Katrineholm“

Restaurant Runan

Sundsvalls populäraste restaurang.

HEMTREVLIGESTVÄNING

Förträfflig mat. Billigaste priser

Bierstugan i

Spångbacken, Norrköping.

Rekommenderar sina väl tempererade maltdrycker.

CARL FREDRIKS BIERSTUGA

Hantverkargatan 17.

NORRKÖPING

REKOMMENDERAS.

Reserverad annonsplats